

Asia: VN/11385/2020

Hiilineutraali Suomi 2035 – kansallisen ilmasto- ja energiastrategian luonnos

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan taho

Toimiala- tai etujärjestö

Mikäli vastasit "muu taho", voit tarkentaa vastaustasi tässä

-

LAUSUNTO

-

• **Mikäli vastasit yhtyväsi toisen tahon lausuntoon, täsmennä mistä tahosta on kyse**

-

1) Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ja nielujen kasvattaminen (strategian luku 2.1)

-

Avoin vastaus kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä ja nielujen kasvattamista koskien

Taakanjakosektoriin kuuluvan tieliikenteen päästövähennystavoitteet näyttävät yhä realistisemmilta viime vuosien vahvan sähköistymisen ansiosta. Sähkö on vahvistunut teknologiseksi suunnannäyttäjäksi henkilöautoissa sekä kaupunkibusseissa.

Sähköistymiskehityksen ja erityisesti täyssähköautojen kasvavan osuuden myötä sähkö on henkilöautoliikenteessä merkittävin päästöjen vähentäjä vuonna 2030. Tätä kehitystä vahvistaa sähköntuotannon muuttuminen yhä päästöttömämmäksi.

Henkilöautoliikenteen sähköistymisen mahdollistanut teknologiakehitys tarjoaa hyvät lähtökohdat raskaamman liikenteen sähköistymiselle, päästövähennyksille ja merkittävälle energiansäästölle.

2) Uusiutuvan energian edistäminen (strategian luku 2.2)

-

Avoin vastaus uusiutuvan energian edistämistä koskien

Uusiutuvan sähkön päästöttömyys ja sähköisten ratkaisujen erinomainen energiatehokkuus ovat vahva ja kestävä perusta koko tieliikenteelle. Päästötön sähköenergia on ylivoimaisesti energiatehokkainta hyödyntää tieliikenteessä ensisijaisesti täyssähköisillä ratkaisuilla.

Liikenteen sähköistymiskehityksen myötä uusiutuvan energian käyttöönoton tukeminen on hyödyllistä laajentaa myös erilaisiin varastointihankkeisiin sekä liikenteen ja energian integraatiota edistäviin hankkeisiin.

Työkoneiden sähköistämisen edistäminen pilottirahoituksella ja investointituilla lisää rakentamisen energiatehokkuutta ja vähentää haitallisia päästöjä etenkin taajamien saneerauskohteissa, joissa lataussähköä on valmiiksi saatavilla tai jonne sitä on helppo järjestää.

3) Vety ja sähköpolttoaineet (strategian luku 2.3)

-

Avoin vastaus vetyä ja sähköpolttoaineita koskien

Päästötöntä tai vähähiilistä vetyä tulisi ensisijaisesti ohjata teollisuuden ja energiajärjestelmän tarpeisiin. Tulevaisuudessa vedyllä on sähkön rinnalla oma roolinsa kaikkein raskaimman liikenteen käyttövoimamurroksessa.

Vedyn siirto- ja jakeluinfran investoinnit liikenteen tarpeisiin vaativat erittäin huolellisen kaupallisen arvioinnin vetyä hyödyntävän liikenteen ja ajoneuvokannan kehityksestä. Akkusähköiset ratkaisut tarjoavat energiatehokkuudeltaan vetyä kilpailukykyisemmän ratkaisun kaupunkilogistiikkaan ja hyötyajoneuvoihin.

Sähköpolttoaineiden lisääminen jakeluveroitteeseen mahdollistaa kaupallisen kehittämisen, mutta sähköpolttoaineiden osuuden kasvattaminen liikenteessä tulee pitkällä tähtäimellä perustua markkinaehtoiseen kasvuun.

4) Energiatehokkuuden edistäminen (strategian luku 2.4)

-

Avoin vastaus energiatehokkuuden edistämistä koskien

Liikenteen energiatehokkuuden kehittyminen riippuu olennaisesti sähkökäytön yleistymisestä erityisesti tieliikenteessä. Kuluva vuosikymmenen aikana henkilöautojen käyttövoimamurroksen nopeuttaminen tarjoaa merkittävän energiansäästömahdollisuuden koko liikennesektorilla. EU:n kiristyvät päästöstandardit ennakoivat sähköautojen tarjonnan kasvavan kysyntää vastaavasti myös edullisemmissä ajoneuvoluokissa.

Autokannan uudistamisessa tehokkain tapa edistää energiatehokkuutta on lisätä täyssähköautojen osuutta kaikissa rekisteröinneissä. Myös toimenpiteet autokannan nuorentamiseksi ovat tarpeellisia. Autokannan uudistuminen edellyttää täyssähköisten ajoneuvojen hankintakynnyksen alentamista. On tärkeää varmistaa hankintatuen jatkuvuus ja turvata kotitalouksien mahdollisuudet siirtyä energiatehokkaampaan liikkumiseen.

Osana tulevaisuuden älykästä energiajärjestelmää kasvava sähköautokanta tarjoaa vaihtoehtoja kulutusjoustoon sekä verkon tasapainottamiseen. Älykäs lataus on mahdollista toteuttaa reaaliaikaisena tai pidemmän aikavälin ohjauksena ja edistää siten latauspisteiden ja sähköverkon sekä vaihtelevasti käytettävissä olevan uusiutuvan sähköntuotannon yhteistoimintaa. Liikenteen energiatehokkuuden parantamiseen liittyvällä kuluttajaneuvonnalla ja tiedon saatavuudella on merkittävä rooli kuluttajien päätöksenteossa.

Suomen kannalta on erittäin tärkeää saada aikaiseksi pysyvä muutos raskaamman liikenteen energiatehokkuuteen ja siten myös turvata kuljetusalan toimintaedellytykset epävarmuuksien sävyttämässä toimintaympäristössä.

Raskaamman liikenteen sähköistyminen on lähivuosien tehokkain keino lisätä logistiikkaketjujen energiatehokkuutta ja samalla siirtymää pois fossiilisista polttoaineista. Ajoneuvojen hankintatuki alentaa hankintakynnystä, mutta vaatii rinnalleen toimia, joilla logistiikkaketjut saadaan sähköistymään kokonaisuutena. Ruotsin esimerkin mukaisesti tarvitaan järeäksi mitoitettu raskaan liikenteen sähköistyspaketti, joka kokoaa ajoneuvohankinnat, latausinfra ja logistiikkaliiketoiminnot kilpailukyiseksi kokonaisuudeksi ja siirtää kerralla merkittävän määrän kuljetuksia sähköisiksi.

5) Energian toimitus- ja huoltovarmuus (strategian luku 2.5)

-

Avoin vastaus energian toimitus- ja huoltovarmuutta koskien

Suomalaisen yhteiskunnan toimivuuden ehdoton edellytys on sähkön toimitusvarmuus ja kaikissa tilanteissa riittävä sähkökapasiteetti. Omavaraisuus sähkössä vähentää alttiuttamme maahamme kohdistuville kriiseille.

Yleisissä linjauksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti energiahuoltovarmuuden ja kriittisten arvoketjujen systemaattista kehittämistä ja varmistamista, mikä on myös sähköistyvän liikenteen näkökulmasta välttämätöntä. Poikkeus- ja häiriötilanteiden varalta myös sähkön varastointia ja sen hajauttamista tulee kehittää ja edistää valmiutta alueellisiin saarekkeisiin.

Kasvava sähköautokanta ja älykäs lataus tarjoaa yhä enemmän hajautettuun sääriippuaiseen uusiutuvaan energiaan perustuvaan energiajärjestelmään merkittäviä joustomahdollisuuksia. Älykkäällä latauksella on suuri merkitys sähköntuotannon riittävyteen. Paikallisen sekä ajallisen sähkön riittävyden haasteeseen voidaan soveltaa digitaalisia ratkaisuja sekä sähkön varastointia akkuihin ja vetyyn.

Liikenteen sähköistyminen pienentää energian tarvetta ja vähentää polttoon perustuvan ratkaisujen käyttöä ja lisää samanaikaisesti energiankulutuksen kotimaisuusastetta parantaen toimitus- ja huoltovarmuutta.

6) Ydinenergian käyttö (strategian luku 2.6)

-

Avoin vastaus ydinenergian käyttöä koskien

-

7) Energiamarkkinoiden kehittäminen (strategian luku 2.7)

-

Avoin vastaus energiamarkkinoiden kehittämistä koskien

Latausjärjestelmät rakennetaan pääsääntöisesti älykkäinä edistäen sähköisen liikenteen integroitumista osaksi sähköenergiajärjestelmää. Digitaalisesti liitetyt latauspisteet ja lataustehon säätö latauksen aikana ovat älykkään latauksen perusta. Älykäs lataus on mahdollista toteuttaa reaaliaikaisena tai pidemmän aikavälin ohjauksena ja edistää siten latauspisteiden ja sähköverkon sekä vaihtelevasti käytettävissä olevan uusiutuvan sähköntuotannon yhteistoimintaa.

Erilaiset digitaaliset palvelut tarjoavat kuluttajille mahdollisuuden hyödyntää sähkömarkkinoiden hintavaihtelevuutta sähköauton lataamisessa tai osallistua sähköautolla aktiivisesti sähkömarkkinaan.

Sähkömarkkinat ja sähkön kokonaishinta sekä verot ovat sähköisen liikenteen kannattavuuteen ja kilpailukykyyn nähden merkittävässä roolissa. On erittäin tärkeää säilyttää sähkön suhteellinen kilpailukyky fossiilisiin vaihtoehtoihin nähden ja siten varmistaa kestävä pohja pitkäjänteisille investoinneille, joilla Suomi siirretään puhtaampaan liikenteeseen.

Sähkömarkkinoiden toiminnan mahdollistaminen, markkinahintoihin kohdistuvien ulkoisten häiriöiden vaikutuksen alentaminen sekä maltillinen verotaso ovat edellytyksiä vakaalle sähkөөn pohjautuvalle liikenteelle.

8) Tutkimus, innovointi ja kilpailukyky (strategian luku 2.8)

-

Avoin vastaus tutkimusta, innovointia ja kilpailukykyä koskien

Liikenteen päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi kehityspanostukset puhtaisiin teknologioihin ja ratkaisuihin ovat tarpeen.

Tervettä kaupalliseen kysyntään pohjautuvaa innovointia edistää tehokkaimmin markkinakasvu, joka pakottaa toimijat kehittämään yhä paremmin markkinoiden tarpeita vastaavia ratkaisuja. Sähköinen liikenne eri osa-alueineen on yksi globaalisti voimakkaimmin kasvavia liiketoimintasektoreita ja se tarjoaa ajassamme ainutlaatuisen kasvualustan koko Suomen sähkötekniselle teollisuudelle sekä ohjelmisto-, auto- ja palvelualoille.

Kiihdyttämällä kotimarkkinamme siirtymää sähköiseen liikenteeseen luomme hyvinvointia ja työtä suomalaisille ja samalla panostamme globaaliin liiketoimintaan.

Standardointityöllä on merkittävä vaikutus yritysten kohtaamaan tekniseen toimintaympäristöön ja kilpailukykyyn. On tärkeää panostaa standardointiorganisaatioiden resursseihin tukea yritysten kansainvälistä standardointityötä. Resursseja tulee suunnata energia-alan lisäksi myös sähköalan standardointiin.

9) Verotus (strategian luku 2.9)

-

Avoin vastaus verotusta koskien

Liikenteen verojen päästöperusteisuuden vahvistaminen edistää liikenteen käyttövoimamurrosta ja siirtymistä kohti fossiilittomuutta. Liikenteen verotuksessa ja hinnoittelussa käyttövoimamurrosta tulee edistää ensisijaisesti kannustavasti, jotta siirtyminen fossiilittomaan liikenteeseen tapahtuu hallitusti kestävän kehityksen periaatteita noudattaen.

Liikenteen verotuksen ja hinnoittelun kokonaisuudessa tulee huomioida ammattiliikenteen ja logistiikan kilpailukykyyn säilyminen. Suomen kannalta on erittäin tärkeää saada aikaiseksi pysyvä

muutos raskaamman liikenteen energiatehokkuuteen ja samalla turvata teollisuudelle tärkeän kuljetusalan toimintaedellytykset.

Päästöttömien autojen autoverottomuus sekä vähä- ja nollapäästöisten työsuhteautojen verotusarvojen alennukset nopeuttavat henkilöautokannan päästöttömyyskehitystä. Hankintakynnystä madaltavien verokannusteiden jatkuvuuden varmistaminen sekä käyttövoimaveron poisto täyssähköautoilta vahvistavat suotuisaa kehitystä ja autokannan uusiutumista.

Ilmastotavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että verotuksen kannustavuutta siirtyä päästöttömiin ajoneuvoihin on tärkeä vahvistaa määräaikaisesti muilla hankintakynnystä alentavilla toimenpiteillä.

Sähköenergian verotuksen säilyttäminen maltillisena ja fossiilisiin polttoaineisiin nähden kilpailukykyisenä on välttämätön edellytys sähkön liikennekäytölle.

10) Ilmastonmuutokseen sopeutumisen vahvistaminen (strategian luku 2.10)

-

Avoin vastaus ilmastonmuutokseen sopeutumista koskien

-

11) EU-vaikuttaminen (strategian luku 2.11)

-

Avoin vastaus EU-vaikuttamista koskien

-

1) Ilmastotavoitteiden saavuttaminen (strategian luku 3.1)

-

Avoin vastaus ilmastotavoitteiden saavuttamista koskien

Ilmastotavoitteiden edellyttämät liikenteen päästövähennystavoitteet saavutetaan parhaiten maksimoimalla tieliikenteen päästöttömät kilometrit. Päästöttömät kilometrit toteutuvat tehokkaimmin uudistamalla ajoneuvokantaa täyssähköiseksi sekä edistämällä latausmahdollisuuksia kotona, työpaikalla sekä koko maan kattavassa julkisessa latausverkostossa.

2) Valtiontalousvaikutukset (strategian luku 3.2)

-

Avoin vastaus valtiontalousvaikutuksia koskien

Fossiilittoman liikenteen tiekartan ensimmäisen vaiheen kannustavat toimenpiteet sekä hankintatukiin että latausinfrastruktuurin rakentamiseen ovat tarkoituksenmukaisia toimenpiteitä tieliikenteen fossiilittomuuden edistämiseksi.

Julkisen latauspisterakentamisen kannustamisen painottuessa tehollataukseen ja suurempiin latausasemiin varmistetaan kasvavan täyssähköautoilun sujuvuus sekä kasvavan raskaamman liikenteen latauksen saatavuus. ARA:n lataustuki on osoittautunut erinomaiseksi toimenpiteeksi edistää päästötöntä arjen sähköautoilua sekä työmatkaliikennettä.

Täyssähköautojen autoveron poisto sekä työsuhdesähköautoihin tehdyt määräaikaisten verotusarvon alennukset sekä latausetu tukevat fossiilittoman liikenteen tiekartan kannustavia toimenpiteitä

Raskaamman liikenteen ja etenkin logistiikkaketjujen sähköistämiseen tarvitaan järeäksi mitoitettu raskaan liikenteen sähköistyspaketti, joka kokoaa ajoneuvohankinnat, latausinfra ja logistiikkaliiketoiminnot kilpailukyiseksi kokonaisuudeksi ja siirtää kerralla merkittävän määrän kuljetuksia sähköisiksi. Tähän tarkoitukseen tulee varata 30M€ vuosille 2023 -2025.

3) Kansantalousvaikutukset (strategian luku 3.3)

-

Avoin vastaus kansantalousvaikutuksia koskien

-

4) Perus- ja ihmisoikeusvaikutukset (strategian luku 3.4) sekä sukupuolivaikutukset (strategian luku 3.5)

-

Avoin vastaus perus- ja ihmisoikeusvaikutuksia sekä sukupuolivaikutuksia koskien

-

5) Vaikutus energiajärjestelmään (strategian luku 4)

-

Avoin vastaus energiajärjestelmävaikutuksia koskien

Tieliikenteen sähköistäminen on hyvin linjassa energiatehokkuus ensin -periaatteen kanssa.

Autokannan uusiutuminen ja käyttövoimamurros kohti sähköistä liikennettä ovat keskeisiä tekijöitä liikenteen energiatehokkuuden parantamiseksi. Päästöstandardeilla vaikutetaan tehokkaasti päästöttömien autojen saatavuuteen ja tarjontaan EU-tasolla. Johdonmukaisesti alenevaan suuntaan kehittyvät ja toimijoille ennustettavat puhtaampaan teknologiaan kannustavat

päästönormit takaavat hyvän kehityksen jatkumisen. Nykyinen päästönormisto on tehokkaasti ohjannut sähköautojen yleistymiseen ja energiatehokkuuden merkittävään lisääntymiseen liikenteessä.

Tieliikenteen fossiilittomuus näyttää yhä realistisemmalta viime vuosien vahvan sähköistymisen ansiosta. Sähkö on liikenteen energialähteistä ainoa, joka vähentää päästöjä ja liikenteen kokonaisenergiankulutusta samanaikaisesti.

Suomen vetyst strategia

-

Avoin vastaus Suomen vetyst strategiaa koskien

-

Avoin vastaus muita Ilmasto- ja energiastrategian osia koskien

-

Karsimus Heikki
Sähköinen liikenne ry